

РІК XIX. ДНЕРЗИ СІТІ, Н. ДЖ. ЧЕТВЕР, 20 ЦВІТНЯ 1911. ЧИСЛО 16

VOL. XIX. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, APRIL 20, 1911. No. 16.

Христос воскрес!

Висьміяний, опльований, прибитий на хрест Христос, сконав серед страшних мук за гріхи всіх людей....

Книжники і фарисеї ликовали, бо умер Той, що засівав землю зерном правди і любови, що з темряви і пониження вивів у ясне світло людську гідність й однакову вартість всіх людей перед лицем Висшнього.

Христос воскрес!

Сі животворні слова повторюють нині мільйони уст українського народу. „Христос воскрес!“ — чути десь в уст цілого українського люду. День Воскресення Христового, то празник празників! Кілько надій, кільки животворної сили в тих двох радісних словах!

Ісус Христос, щоб воскреснути, терпів тяжкі муки, був прибитий на хрест за святу Правду Своєї науки. Але він поконав навіть смерть, побідиши її Своім воскресенням.

Що за чудовна наука для Тебе, обдуртий, обриваний з прав, уоподіблений, український Народе!

І Ти терпиш, Тебе гонять, б'ють, оклеветують, а посеред Тебе є запродавці-Юди, які за криваві сребренники продають Тебе, Твою славу, Твою мову, історію...

І проти Тебе свідчать ложні свідки, і Тебе віддають на люті муки і смерть. І у Тебе є слабодушні Петри, які вирікають ся Тебе, і у Тебе є невірні Томи, які не вірять в Твою живучість і силу, і на Тебе кричать ціла товпа ворогів Твоїх, Твоїх фарисеїв і книжників: „Распни, распни його!“

Христос воскрес!

Кріпнись і не упадай на душі, коханий, український Народе! Настане день і Твого воскресення! І Ти поконаєш всі перепони і перешкоди, усунеш колоди, які в злобі кидають вороги під Твої ноги, і розбіжуть ся вороги „яко бичи от лица любящих Господа“ і щезнуть з лица Твоєї землиці, яко ізщеаєть дим“.

Христос воскрес!

Там, у нивеньких хатках, умасних сьвіжою веленю, поволочених весняним сонцем, у далекій вітчині, лунає побідна пісня. У високих будівлях, у тісноті великоміських мешкань, під рев фабричних свиставок, далеко на чужині, вона, ся сама пісня, дзвенить не менче радісно, не менче урочисто.

Христос воскрес!

Кожда українська груди дріжить... Ціла Україна гремить величю пісню воскресення.

І ми витасмо тим кличем безсмертної побіди та символом довічного життя, Тебе, Американська Русе! І христосуємо ся зі всім, прибитим злиднями, виганяним чужими і своїми, українським людом.

До всіх братів, друзів недоли, що ждуть на волю — на воскресення — ми кличемо окликом побіди: Христос воскрес!

На шляху до щастя, до свободи, здоров'я Тебе, сердечний наш Народе.

Христос воскрес!

На путі до тріумфу-воли — витасмо Тебе, Україно, Ти, воскресаючи з мертвих, встаючи з п'ять-сотлітнього гробу, якій сплетено вінець свободи:

Христос воскрес!

Воскресне Україна, воскресне Правда і Любов на нашій землі!

А від нас самих залежить, чи праспішамо, чи спільно день нашого національного воскресення.

Христос воскрес!

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!

З нагоди Свят Воскресення Христового засилаємо усім членам Руського Народного Союзу, нашим читачам і прихильникам сердечні жєлєння „Веселих Свят“.

Реданція.

Воскрес, нема Його тут.

Чутка із Юдеї.

Іде чутка із Юдеї
По діліській Палестині,
Що пророк країни сеї
Встав із мертвих, воскрес нині.
Що замучений, розпятий
Тай зложений у могилу
Вспів сьогодні доказати
Свою божу владу і силу.

Іде чутка пролітає,
Наче громи серед літа,
Цілий народ зворушає
Й разить сильних сего сьвіта.
Бо вони Його убили —
Розпинали для наруги,
Щоб не учив, що всі рівні:
Пани, хлопи, раби, слуги.
Та погляньте, ім на муки,
Він убитий, воскрес нині,
І ядро Його науки
Приймеє тая в їх країні.

Е 61

Воскрес!! Несесь чутка тая
Аж до моря, аж за море —
І надія воскресає:
Чей скінчить ся людське горе!
Людське горе, наші муки,
Наша кривда і недоля,
Щезнуть наші кати люті
І для нас воскресне воля.

Сава Чернецький.

ЛІНІЙОН ГРАБОВИЧ.

МАРТА БОРЕЦЬКА.

ІСТОРИЧНЕ ОПОВІДАННЯ.

(Дальше).

III.

З високого, Вадимового місця у аріла Марта розсіяні тисячі втікаючих новгородських воїнів, а посеред них віз, обставлений хоругвами, — бо так в давніших віках возили Новгородці тіла убитих полководців.

Мовчане мучив і старців у Великім городі видавалося страшенніше, ніж плач малодушних жінок... По хвили тяжкої розпуки вступила знов у Марту давніша сила духа, і вона казала відчинити Московську браму. Утікаючі не сміли явити ся перед народом, лиш укривали ся по домах. Віз приближав ся звільна до великої площі. Около неї йшли, потупивши очі в землю — з горем, але без стида — оповідачі й чужосторонні воїни; кров запекла ся на їх оружю; обламани щити, порубані шоломи показували сліди незчислених неприємельських ударів. Посеред повіваючих хоругв, при тілі полководця, сидів Михайло Хоробрий — блідий, окривавлений; вітер розвівав його чорний волос, а втомлена голова клонила ся на зболілу грудь.

Пристанув віз на великій площі... Горожани обнимали воїнів, сльози текли з їх очей. Марта подала руку Михайлові з видом сердечної дружби. Ослаблений Михайло не міг іти; урядники винесли його на мармурові ступені Вадимового місця. Посадниця відкрива тіло убитого Мирослава; на його лиці видний був вічний супокій смерті...

„Щасливий молодче!“ промовила Марта тихим голосом, і відійшла слухати слів Михайла Хороброго. На щитах посадили славного борця, ослабленого ранами; но він зібрав послідні сили, підніс утомлену голову, опер ся на меч і відозвав ся дрожащим голосом:

„Народе й горожани! військо хоробре розбите, великий полководець убитий... Небо лишило нас побіди — але не слави!“

„На берегах Шелони ми стрітили ся з Іваном. В його імені задав князь Холмський тайної стрічи з Мирославом. „Побачимо-сь на боєвім полі!“ — відказав гордий молодець і уставив військо в порядку. Жителі знад Онеги перші вступили до бою на Шелонських горах. Там Образець, славний воевода московський, відбивав їх удари сильною рукою. Ми йшли в середині тихо і мовчки, тимчасом Мирослав звідзвус наперед движений і силу ворога. Військо Івана було о много численніше від нашого; оком недосліджені неприємельські ради залятали тісно широку рівнину. Ми виділи московського князя на білих конях; ваділи, як він розставляв полки і указував своїм блискучим мечем на новгородське серце: на хоругви вітчизни; бачили Холмського князя, як він поступав з сильним відділом, щоби нас оточити... Мирослав дав розказ, і Невська сторожа з Дмитром Сильним кинула-сь йому на стрічу. Віроломний!... Ще воїни знад Онеги і Волхова не могли заняті Шелонських горбів, а вже меч Образця обграв ся кроком нашої дружини. Мирослав, палаючи нетерпелістю, летів туди на бистрім своїм коні... Ми глянули — і новгородські хоругви вже розвівали ся на горах, борці знад Волхова піднесли до голи на своїх щитах тіло убитого московського начальника... Тоді кликнули ми всі громовим голосом: Хто против Бога і Великого Новгородца! — і всі наші ряди кинули ся нужно до битви і розвели кроваву борбу... На цілій рівнині задзвеніло оружжя, кров полила ся рікою. Я видів битви, та ніколи еще такої не бачив! Взаємна злоба братів єсть найстрашніша!... Тисячі падали, но перші ряди були завжди цілі і неушкоджені, бо кождий бажав заступити місце убитого і без жалю ступав по трунах своїх братів, щоби тільки відомстити їх смерті. Несчисленні воїни Івана розлізали ся як неперушена твердиня; новгородські борці ударили на них, мов бурні хвилі в роко моря. Одні бороли-сь,

другі за славу і вольність! Ми поступали наперед за нашим полководцем, котрий шукав своїм вором Івана... Князь московський був оточений знаменитими борцями; Мирослав розрушив той сильний відділ приборний, припав до самого московського князя — підніс руку і вже замахнувся посліднім ударом повалити противника. Але в тій самій хвили оружжя носець Івана ударив Мирослава, мечем по голові, аж шолом розпав ся на часті; він хотів повторити удар, но сам Іван закрив Мирослава своїм щитом. Небезпека грозяча нашому полководцеві подвоила наші сили; борці наші кинули ся, мов неустрашимі лви, на ворога, і вскорі подала ся в беєладі головна дружина московська. Новгородці радісно витали побіду, но в тій самій хвили загреміло за нами імя Івана... Ми оглянули ся з подивом поза себе — і побачили нові відділи московські. Князь Холмський окружив ліве крило новгородське; Дмитро зрадив своїх братів-горожан!... Він не виповнив приказу полководця, завів сторожу в безвихідні болота, а тимчасом ворог оточив наше військо. Мирослав приказав тепер шелонським борцям злізти з коней, щоби з більшою славою понести великодушну смерть! Новгородський герой бив ся без шелома; но всякий щирий воїн новгородський служив йому щитом. Він увидів Дмитра посеред московської дружини; — посліднім ударом поклав підлого зрадника і упав сам від руки Холмського. Упадаючи на березі Шелони, верг він свій меч в бистрі хвилі ріки...“

Тут ослаб голос Михайла, око помрачалося, бліді уста оніміли, а меч випав з його руки; в послідне зібрав свої сили, поглянув на Вадимову статую і закрив на віки свої очі... Урядники уложили його тіло на возі, побіч з тілом Мирослава.

„Народе! озвав ся Александер Знаменитий, старший з новгородських борців: „благослови память Михайла! Він повернув з поля битви з хоругвою вітчизни, з тілом Мирослава, обгріений кровю численних ворогів і своєю власною; він зібрав останки хоробрих опинців і дружини великодушних, з котрими довго еще відпирав неприятеля... Народе й урядники! многі Новгородці погибли славно — радуйте ся! деякі спасли-сь утекою — гордіть малодушними! Ми хотіли жити тут перед вами, но не стидимо ся, бо ми не утікали перед ворогом! Почисліть знаменитих горожан: їх остало ся менше ніж половина, всі вони лягли около хоругви вітчизни!“

„Почисліть нас!“ — сказав начальник дружини великодушних: „з наших семи сотень видите лиш третю часть; прочі лягли сном вічним около Мирослава...“

„Чи й мої сини убиті?“ — запитала Марта нетерпеливо.

„Оба!“ — відповів з жалем Александер Знаменитий.

„Вічна їм память і слава!“ — сказала посадниця. „А тепер, батьки й матери новгородські, в сирітцв спільно себе потішаймо... Не жалуймо того, що не впали на коліна перед Іваном, коли Холмський обрав волю князя володіти у Новгороді; не обвиняйте мене, що я без потреби хотіла оживити в серцях народну гордість!... Слі любові свободи єсть гірком для горожанки вільної вітчизни я не буду оправдувати ся і положу радо голову на лаву смерті... Пішлить її в дар для Івана й тоді сьміло требуйте його милости!“

„Ні! ні!“ — кликнув нарід однодушно: „ми всі умремо з тобою! Тут нема ворогів Марти! нема друзів Іванових!“

Батьки, що втратили дітей в Шелонській битві, тронуті великодушністю Марти, цілували її одіж і мовили: „Прости нам! ми плакали за синами!“... Серце Марти назад ожгло, вона виділа любов і приважене народу; із очей її текли слези.

„Народе!“ — озвала ся посадниця: „з такою душею ти еще не побіджений Іваном! Нема радости й добра без горя; небо досвідчав в горю своїх любимців! Нераз вже несли ся чорні хмари над Великим городом, но наші батьки не опускали мечів — і ми родили ся вільними...“

хитаєть ся воєнне щастє то в одну, то в другу сторону. Нераз вже видів Новгород тіла своїх полководців на Вадимовім місці; видів думного ворога за своїми мурами. Но хто-ж коли зайшов в середину нашого міста? Одні хіба други новгородські!... Великодушний народе? будь відважним і спокійним! Іще все не погинуло: Борецька жива ще й говорить із сего місця! А коли мармурові ступені престануть звучати під моїми ногами, коли твій зір в рокову хвили надармо буде шукати мене на Вадимовім місці і коли в глибоку ніч погасне сьвітло у високім моім домі й не буде вже для тебе знаком, що Марта думає при сьвітлі про добро Новгородца: — тоді, тоді скажи: все погинуло!... Тепер, други й братя горожани, віддаймо послідну честь полководцю Мирославу і славному борцю Михайлові!“

Вона дала знак рукою, і віз поступив наперед. Урядники й нарід поспішили до Софійської церкви.

Архєпископ Теофіл вийшов на против горожан із цілим духовенством. По похоронних відправах церковних степенний посадник й тисячники зложили тіла обох борців до домовини...

Настала глибока ніч. Ніхто не думав успокоїти ся у Великім городі. Урядники поставили сторожу й заперли ся в домі Ярослава для наради з Мартою. Горожани тиснули ся густими громадами по улицах, бо бояли ся вийти у свої доми — бояли ся плачу своїх жінок і матерей, що впадали в розпуку. Потомлені воїни не бажали спочинку; вони стояли перед Вадимовим місцем, оперті ліктями на свої щити, й казали: „Побіджені не відпочивають!“ А тим часом над тілом Мирослава молила ся тихо молода Ксеня...

Поглянула ранішня зоря на Великий Новгород, й розляг ся сьвятий сьпів у Софійській церкві. Домовини полеглих борців були відкриті. Марта, Ксеня, старенький отець Михайла й воїни із окривавленими хоругвами оточили їх. Тяжке терпінє визирало із їх лиця, але ніхто не вжив ся плакати. Йосиф Ділянський в імені Новгородца положив грамоту слави на їх домовинах, котрі спущено у землю, повіваючи над ними хоругвою вітчизни. Грамота слави була з пергаміну, а у ній були написані всі славі діла померлих борців. Так ховали давніше мужів — героїв. Посадниця станула на могилі, держачи в руці цвѣти й сказала:

„Честь і слава хоробрим! сором і погорда боязливим! Ту лежать знамениті борці — скінчили ся їх діла; вони лягли вже до вічного спокою у могилу, й нічого вже вітчизні не винні... О воїни новгородські! хто з вас не позавидув такій долі? Умирають вправді хоробрі й малодушні; але щаслив той, над ким виливають жалє вірні братя-горожани, й чия смерть вони гордять ся! Погляньте на сего старця, вітця погубного Михайла: похилений літами й слабостями, бездітний при кінці своєї жизни — він дякує небу, бо Новгород ховає великого його сина! Погляньте на сего молодого вдовця: весільні сьпіви получили ся для неї з гнилами смерті — але вона кріпка й великодушна, бо її муж умер за вітчизну!... Народе! сли Всевишньому подобаєть ся захвати твою долю; сли грізна туча рясєєть ся над нами і сонце освітить еще своїми лучами торжество свободи у Новгороді: то се місце нехай буде сьвяте для тебе! Знамениті жєнщини нехай укріпляють його цвѣтами, як я тепер укріплю могилу найлюбішого сина — (Марта розсипала тут цвѣти на могилу) — й могилу хороброго борця, колишнього ворога Борецьких... Тінь його примирила ся зі мною, бо ми обоє любили зарівно свою вітчизну... Старці, мужі й молодці нехай славять тут смерть великих героїв і нехай проклинають память зрадника Дмитра!“

„Проклін, вічний проклін його імені й роду!“ кликнули урядники й горожани, а при тих словах брат Дмитра упав мертвий посеред громади, а його жена, черенята розпукою, кинула ся в шумну глибину Волхова...

Вже полки Івана зближали ся до Великого города й помало оточили його довкола. Нарід дивив ся із високих мурів на їх грізні рухи... Вже стояло перед Московською брамою біле шатро князя Івана, на котрім підносила ся золота куля. У тій хвили тяжкий для Новгородців удав ся степенний тисячник яко посол до Івана. Новгородці були готові смерти за свою вольність, але думали, що будуть могли спасти ся миром. Марта знала ті бажання народу, але знала також хитру душу Івана, й тому спокійно дожидала відповіді. А коли повернувся тисячник із лицем сумним, Марта казала йому објавити перед народом успіх посольства.

„Горожани!“ — відозвав ся тисячник: „ви думали, що князь московський, хотяй і побідитель, но пізнає великодушне геройство Новгородців і схоче еще помирити ся з нами... Із тим посольством удав ся я до московського табору; бояри запровадили мене в шатро Івана... Ви знаєте його гордість... Він гнівним зором і німим рухом руки бажав від мене знаків рабського униження!.. Нерозумний! він не знав, що вільний Новгородець не поклонить ся перед напасником!.. Князю!“ — сказав я до него: „Новгород ще свободний! він бажає мира, а не рабства! Ти видів, як ми вмираєм за вольність: чи хочеш ще дальшого проливу крови? Лучше — пощади своїх власних борців, бо для твоєї вітчизни сила їх єсть потрібна. Сли твоя скарбниця випорожнилась, сли багатство новгородське разить тебе своїм блиском — возьми наші скарби! Ми принесем завтра їх радо до твого табору, бо кров наших братів-горожан дорожша для нас золота; а свобода дорожша для нас і від самої крови! Остав нас самих у нашій вітчизні; ми будем щасливі під древними законами, й тоді назвемо тебе нашим добродієм і скажемо колись: Іван міг відібрати наше найбільше добро, однак не вчинив того — хвала йому! Но сли не хочеш мира з вільними людьми, то знай, що побіда над нами еще далека — еще живють Новгородці і владяють оружжєм! Знай, що ні ти, ні твої наслідники не будуть доти безпечні у Новгороді, доки старинні його мурі не опустошють або не осядуть в нім нові жителі, чужі нашій крові!“

„Моя відповідь“ — сказав Іван: „покірність безусліва, або погуба ворохобникам!“ і з гнівом відвернув лице...

Марта передвиділа душею, що нарід не впаде на дусі, хоть почує відмовну відповідь Івана; вона була спокійна. І дійсно, коли тисячник перестав говорити, нарід розгорів страшний гнівом й бажав кового полководця і нової битви. Александрови Знаменитому вручили жєл начальства — і розпочала ся борба.

Число війська сприяло Іванови; велика хоробрість одушевляла Новгородців, подвоювала їх сили, а для молодих заступала досвід у бою. Недорослі хлопці новгородські ставали в ряди на місце убитих мужів і били ся з героїчною мужністю... Голосно греміло імя великого князя; но й з другої сторони, від малої горетки Новгородців, уносило ся радісним кликом по воздуху імя вольности і Марти, бо вольність і Марта одно тепер значили у Великім городі. Іван, видаючи славу смерті героїчних Новгородців, жалувал в душі, що тратить на віки таких великих мужів. Самі бояри московські радили йому відступити від Новгородца; але гордість і честь власна не дозволили йому зробити такого уступства. „Хочете, — відповів він з гнівом — щоби я вінець Мономаха?“ положив до ніг ворохобників?... Він казав дальше кров проливати; але московські ряди ставали ся також чим раз рідшими, воїни чим раз слабшими, а Новгородці з нечуваною силою відпирали ворогів від своїх мурів і уважали ся вже побідниками. Але у той сам час надійшла поміч для Івана: показали ся страшні і суворі Муромці, жителі темних лісів, й прихильні князєви Володимирці. Начала ся кровава борба; три рази відновляла ся княжа дружина, зложена із

*) Володимир Мономах, великий князь переяславський-князьєвський, котрому Новгород підлягав. Він умер 1125 р.

хоробрих дворян; тепла кров червопала ся на її хоругвах, на котрих написані були слова: З нами Бог і государ!

Як Іван своєю властю одушевляв московські полки до битви, так Марта в Новгороді загірала дуза й серце жителів власним приміром. Нарід, хоть великодушний, но ослабав і упадав на дусі, видаючи, що нові тисячі приходили до московського табору. „Марто!“ — говорив він: „хто нашим союзником? хто допоможе Великому городу?“

„Небо!“ — відказала посадниця. „Мокра осінь наступав; болота, що нас оточують, заміняють ся небом у широке море; сплинуть шатра Івана, а військо його погине або удалеть ся.“

(Дальше буде).

Лев і комар.

— „Геть від мене! — ти нужен на комахо, нікчемний непотрібе на сьвітлі!“ — Такими словами зганьбав раз лева комара і то прилюдно.

Комар, хотяй що правда — малий і непоказний — відчув тоту зневагу дуже болючо. З сєї причини він вивів львови війну на житє і смерть.

— Чи ти думаєш, що твоє високе становище вже дозволяє тобі зневажати низших від себе? І чи гадаєш, що я настрашу ся твоєї величини і сили? Ні, царю! Мені так само мила честь, як і другим животинам. І я волю смерть, ніж неславу. Готов ся до борби!

По тих словах кинув ся комар на льва. Він нападав зі всіх боків, кидав ся на ший, кусав, ранив і доводив льва до скажености.

Цар зьвірив пінять ся, очі його блискають гнівом а з грудий добуває ся страшний рев. Всі недалекі сотворія, переняті тревогою, поховали ся, а сєй загальний перестрах був ділом слабого комара.

Куслива комаха напастє льва в сто місяць, то коє його в плечі, то кидає ся на пащу, влітає до носа, скобоче і раниє, так, що могучий лев мало що не скажить ся. Він сам драпає ся і калічить ся в болючих місцях, бо себе сильним хвостом, щоби вдарити комара, качає ся по землі, підскакує мов пилка, і вкінці знеможений і обезсиленний падає без памяти на землю.

А побідний комар опускає з триюмфом місце бою і спішить перед цілим сьвітом похвалити ся своїм героїським ділом. Але мабуть за тоту чванливість постигла його незабаром кара. В дорозі попав ся він в засідку павука і там знайшов свій конець.

Із сєї повістки випливають дві науки: 1. що в посеред наших ворогів дрібні і непоказні бувають найнебезпечніші. 2. Лучає ся часто, що той, хто поковав сильнішого ворога, гине з руки далеко слабшого.

Пир у Найвисшого ества.

Колись Найвисше ество задумало уладити великий пир в своїх блакитних палатах.

Всі чесноти запрошено в гості. Самі чесноти... муштин не прошено... самі дами.

Зібрало ся їх дуже багато — великих і малих. Малі чесноти були приємніші і миліші від великих; та всі були вдоволені і вічливо розмаляли з собою, як пристойть близьким кривним і знакомим.

Та ось Найвисше ество завважило дві дуже гарні дами, які, здавалось, не знали ся взаємно.

Хазяїн вказав за руку одну з тих дам і підвів її до другої.

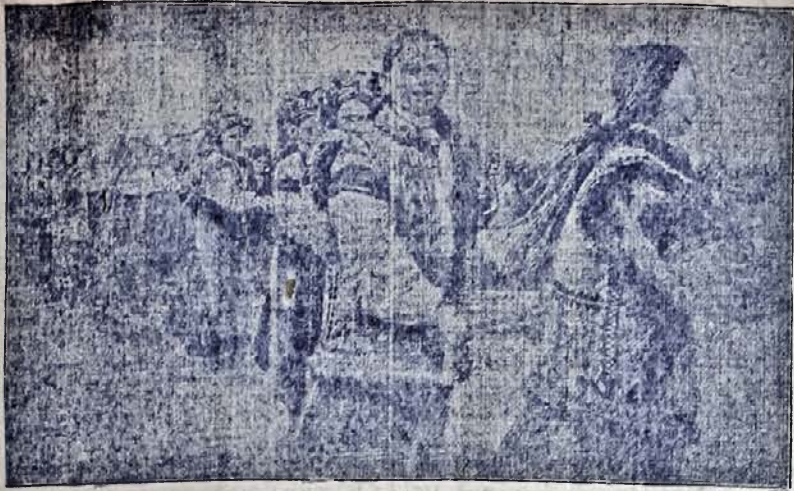
„Добродійство!“ — сказав він, вказуючи на першу.

„Вдячність!“ — додав він, вказуючи на другу.

Обі чесноти невичайно здивувались: від часу, як сьвіт стоєв — а стоїть він давно — вони стрічались перші раз.

Іван Тургенєв.

Десять гагілок

залишених добр. Д. Миколасевичем в околиці Радехова, повіт Намінна Струмилова, Галичина.

I.

(Дівчата, на вигоні стоять кругом або гуртом, десь під деревами, плотом, взагалі у тіні і співать):

Ой зацвіли фіялочки в неділю,
А деж ся я, сирітонька, подію?
Пішлабим я до батенька — не маю,
Біднаж моя головонька в тім краю.

Ой зацвіли фіялочки в неділю,
А деж ся я, сирітонька, подію?
Пішлабим я до матінки — не маю,
Біднаж моя головонька в тім краю.

Ой зацвіли фіялочки в неділю,
А деж ся я, сирітонька, подію?
Пішлабим я до братенька — не маю,
Біднаж моя головонька в тім краю.

Ой зацвіли фіялочки в неділю,
А деж ся я, сирітонька, подію?
Пішлабим я до сестроньки — не маю,
Біднаж моя головонька в тім краю.

Ой зацвіли фіялочки в неділю,
А деж ся я, сирітонька, подію?
Ой піду я до милого — бо маю,
Весела головонька в тім краю. *)

II.

(Дівчата, як при гагілці I-ій):

Посаджу я грушечку, грушечку,
Гай, буде гай.

Нічко моя темная, зоро моя ясна,
Дай, Боже, дай.

Уже моя грушечка, грушечка, тай ся
Гай, буде гай.

Нічко моя темная, зоро моя ясна,
Дай, Боже, дай.

Уже моя грушечка, грушечка,
Гай, буде гай.

Нічко моя темная, зоро моя ясна,
Дай, Боже, дай.

Уже моя грушечка, грушечка,
Гай, буде гай.

Нічко моя темная, зоро моя ясна,
Дай, Боже, дай.

Уже моя грушечка, грушечка, зродила,
Гай, буде гай.

Нічко моя темная, зоро моя ясна,
Дай, Боже, дай.

III.

Ой ти сива зазуленько,
закуйже нам так миленько,
Яксь тогди закувала,
як паньщина дякувала.

Тепер нам гагілка мила,
вже ся паньщина вступила,
Уже ті пішли в кути,
що носили на нас пруті.

Тепер ходять і нас просять,
Та за нами гроші носять.
А ми гроші тай возьемо,
Як не хочем, не підемо.

IV.

Біднаж моя головонька,
Нешаслива годионька.
Щож я собі набрала,
Щом Коструба не злюбила.

Привіди, привіди Кострубоньку,
Станем, станем до шлюбоньку:
А в неділю, пораненьку,
На білому каміньку.

V.

На поновім перелазі пси брехать
Вайди, вайди, пані матко,
щось продають.

Там продає Олексиха*) дочку свою,
Вийшла, вийшла, Миколиха*).

Ми ващої не хочемо, бо лінива:
Штири ночі горшки мочить,
п'ятий мида.

(Так співвають кільком дівчатам, уживаючи імен їх матерій).

VI.

(Дівчата стають в два ряди напроти себе).

Чом ти, Галю не танцюєш, Галю, Галю?

Бо не маю черевичків, кавалеру.

А я тобі справлю, справлю, Галю, Галю!

А я тобі подзінькую, кавалеру.

Чом ти, Галю не танцюєш, Галю, Галю?

Бо не маю сукеючки, кавалеру.

А я тобі справлю, справлю, Галю, Галю!

А я тобі подзінькую, кавалеру.

Чом ти Галю не танцюєш, Галю, Галю?

Бо не маю кафтаніка, кавалеру.

А я тобі справлю, справлю, Галю, Галю!

А я тобі подзінькую, кавалеру.

(Галю може ще скажитись, що не має „шнурівочки, рукавичок“, і т. д. і т. д.)

VII.

Ти мій миленький, чорнобривенький,
Чом ти в мене не буваш,

Чи ти коника не маєш?

Маю оден, маю два: воронії обидва,
Та не маю охотоньки,
Тай до тебе сиротоньки!

Ти мій миленький, чорнобривенький,
Чом ти в мене не буваш,

Чи ти черевичків не маєш?

Маю пару, маю дві, шнуровані обидві,
Та не маю охотоньки,
Тай до тебе сиротоньки!

Ти мій миленький, чорнобривенький,
Чом ти в мене не буваш,

Чи ти капелюха не маєш?

Маю оден, маю два: фіцькові обидва,
Та не маю охотоньки,
Тай до тебе сиротоньки!

Ти мій миленький, чорнобривенький,
Чом ти в мене не буваш,

Чи ти каміньки не маєш?

Маю оден, маю два: фільцові обидва,
Та не маю охотоньки,
Тай до тебе сиротоньки!

Ти мій миленький, чорнобривенький,
Чом ти в мене не буваш,

Чи ти каміньки не маєш?

Маю оден, маю два: фільцові обидва,
Та не маю охотоньки,
Тай до тебе сиротоньки!

Ти мій миленький, чорнобривенький,
Чом ти в мене не буваш,

Чи ти каміньки не маєш?

Маю одну, маю дві: дорогі обидві,
Та не маю охотоньки,
Тай до тебе сиротоньки!

Ти мій миленький, чорнобривенький,
Чом ти в мене не буваш,

Чи ти краваточки не маєш?

Маю одну, маю дві, шовкові обидві,
Та не маю охотоньки,
Тай до тебе сиротоньки!

(Далше можна заплутувати різно, и про: про ковпирки, рукавички і т. д.)

VIII.

Як ти хочеш дівчинонько,
щоб тебе любити,
щоб тебе любати,

Мости кладку через річку,
до тебе ходити,
до тебе ходити.

Мости кладку, через річку,
з дощочок соснових,
з дощочок соснових.

Щоб я собі не замочив
чобіток коштовних,
чобіток коштовних

Не буду я кладки класти,
я не жадна пані,
я не жадна пані.

Ой буду я в світі жити,
без твого кохання,
без твого кохання.

IX.

(Дівчата чіпають ся за руки і йдуть за про-
водом 1-ої „кривого танцю“ співачки):

Ой ти зазуленько дівчинна, дівчинна,
Та не куй рано в дуброві, в дуброві,
А вода по каменю, а вода по білому

стиха йде, стиха йде. (2)

А у неділеньку тай з рана, тай з рана,
Як ще зазуленьку кувала, кувала,
А вода по каменю, а вода по білому

стиха йде, стиха йде. (2)

Стала дубровонька горіти, горіти,
Стали парубочки гасити, гасити,
А вода по каменю, а вода по білому

стиха йде, стиха йде. (2)

Шаночками воду носити, носити,
А вода по каменю, а вода по білому

стиха йде, стиха йде. (2)

X.

(Дівчата, держачись за руки, стають в коло;
одна дівчина (Іванчик) в середині кола, ро-
бить після такту все те, що їй другі співом
приказують):

Іванчику, білоданичку,
поплинь, поплинь по Дунайчику.
(Іванчик стоїть або владе са до ильваня).

Розчеси коєу росу
(Прикладжє в 4-ох темпах волосє).

І чорненькі брівці.
(Прикладжє в 4-ох тактах брови).

Возьми ся за підбоки, (Бєре ся за підбоки)
Покажи свої скоки, (Підскакує 4 рази)

Возьми ся за підвишки, (Бєре ся поїд пахи)
Шукай си товаришки, (Обєртає ся допола 1)

Вибирай собі другу (Вєбирає сиомїж дівчат
з калинового лугу! [товаришку])

Котру схоч, то підєкоч!
(Підскакує до-вибраної).

(Тепер (після звичаю) або стоїть в середині і
виконують рухи і т. д. обі дівчата, або пер-
ша йде на місце, а друга лишє ся сама,
докя знов не вибере на своє місце „това-
ришки“. Так повторє ся кілька разів).

(Тепер (після звичаю) або стоїть в середині і
виконують рухи і т. д. обі дівчата, або пер-
ша йде на місце, а друга лишє ся сама,
докя знов не вибере на своє місце „това-
ришки“. Так повторє ся кілька разів).

(Тепер (після звичаю) або стоїть в середині і
виконують рухи і т. д. обі дівчата, або пер-
ша йде на місце, а друга лишє ся сама,
докя знов не вибере на своє місце „това-
ришки“. Так повторє ся кілька разів).

(Тепер (після звичаю) або стоїть в середині і
виконують рухи і т. д. обі дівчата, або пер-
ша йде на місце, а друга лишє ся сама,
докя знов не вибере на своє місце „това-
ришки“. Так повторє ся кілька разів).

(Тепер (після звичаю) або стоїть в середині і
виконують рухи і т. д. обі дівчата, або пер-
ша йде на місце, а друга лишє ся сама,
докя знов не вибере на своє місце „това-
ришки“. Так повторє ся кілька разів).

(Тепер (після звичаю) або стоїть в середині і
виконують рухи і т. д. обі дівчата, або пер-
ша йде на місце, а друга лишє ся сама,
докя знов не вибере на своє місце „това-
ришки“. Так повторє ся кілька разів).

(Тепер (після звичаю) або стоїть в середині і
виконують рухи і т. д. обі дівчата, або пер-
ша йде на місце, а друга лишє ся сама,
докя знов не вибере на своє місце „това-
ришки“. Так повторє ся кілька разів).

(Тепер (після звичаю) або стоїть в середині і
виконують рухи і т. д. обі дівчата, або пер-
ша йде на місце, а друга лишє ся сама,
докя знов не вибере на своє місце „това-
ришки“. Так повторє ся кілька разів).

(Тепер (після звичаю) або стоїть в середині і
виконують рухи і т. д. обі дівчата, або пер-
ша йде на місце, а друга лишє ся сама,
докя знов не вибере на своє місце „това-
ришки“. Так повторє ся кілька разів).

(Тепер (після звичаю) або стоїть в середині і
виконують рухи і т. д. обі дівчата, або пер-
ша йде на місце, а друга лишє ся сама,
докя знов не вибере на своє місце „това-
ришки“. Так повторє ся кілька разів).

(Тепер (після звичаю) або стоїть в середині і
виконують рухи і т. д. обі дівчата, або пер-
ша йде на місце, а друга лишє ся сама,
докя знов не вибере на своє місце „това-
ришки“. Так повторє ся кілька разів).

(Тепер (після звичаю) або стоїть в середині і
виконують рухи і т. д. обі дівчата, або пер-
ша йде на місце, а друга лишє ся сама,
докя знов не вибере на своє місце „това-
ришки“. Так повторє ся кілька разів).

допись.

З Брукліна, Ч. Й.

Хвальна Редакціє!
Просимо помістити отсих пару слів
про нас, сплячих до тепер Русівів.

До сего часу ніхто про нас не
знав. Жилисьмо з дня на день, пра-
цювалисьмо тяжко, та зовсім не за-
жалисьмо на нашу будучність. Дпер-
ва перед трьома місяцями заложил-
сьмо в Брукліні Товариство під
назвою „В єдності Сила“, котре має
сими днями стати новим відділом Ру-
ського Народного Союзу. Молоде то-
вариство до сего часу дуже красно
розвиває ся: числить до 75 членів,
молодих мушів і дівчат. Члени пі-
знали благодать всякого товариства,
і сходять ся точно на мітинги, котрі
відбувають ся в галі під ч. 166 McKib-
ben Str., в Брукліні.

Дня 28 марца наспіла до нашого
Тов. сумна вість з Jersey City, N. J.
Вчиталисьмо іменно в „Свободі“,
числі 14-ім, що Василь Казюка, з То-
ків, зі Збараччини, прибувши шойно
з краю, загостив до своїх знайомих
в Джерсі Сіті. Знакомі, не маючи міс-
ця переночувати його, завели його
до готелю на нічліг. Тут він відпо-
чив, але на віки, вдусивши ся газом.
Та страшна вість тронула товаришів
і товаришок до глибини серця, і ось-
зійшлись ми на мітинг д. 2 цвітня, та
порішилисьмо зібрати для бідної вдо-
ви і її дитинки хотій малу заплоту.
По недовім розговорі аложено 39 дол.
і 70 центів. Сю заплоту зложили
слідуючі: Тов. „В єдності Сила“ да-
рвало з каси 5 дол. По одному до-
лярови: Я. Волянчик, М. Бєжкоровай-
ний, І. Литвин, П. Парніцький, А.
Полішук, В. Костецький, Т. Явор-
ський, С. Бємко, А. Гуцька, Т. Явор-
ський, В. Виполіт, М. Сало, А. Во-
рецька, В. Кардашевський, Н. Ту-
чайська, А. Гєла; Ярина Шиманська
2 дол.; по 50 центів: А. Шостак, А.
Виполіт, І. Шиманський, М. Парніць-
кий, І. Ратушний, І. Євтух, Д. Тронь-
гер, В. Бєжкоровайна, М. Рєпєха, А.
Литвин, Т. Гуцька, А. Турта, Д. Тур-
та, Т. Рубін, І. Сосєницький, А. Євтух,
П. Гаврилів, І. Литвин, К. Шітойко,
П. Філінта, Я. Виполіт, К. Гасай, Р.
Литвиц, П. Жунь, Я. Виполіт, Р. Та-
рнопольський, І. Литвин, В. Валєшта
П. Крисовата; Зофія Гура 45 центів;
по 25 центів: М. Парніцька, Я. Бєж-
коровайний, А. Рєшітнік, Я. Романюк,
Ф. Гура. Сею малою лепотою не зна-
симо жалю жени, дитинки і родичів
покійника, однаково хотілисьмо їм по-
казати, що наші серця рівнож спів-
чують їмній нещасті.

Повисший випадок повинен бути
для нас наукою, як маєм поступати,
коли придемо в ту заморську і до-
лярову країну: передовсім потреба
нам приступити до організації. Кінчу
ту коротку а сумну допись, склада-
ючи в імени вдова, Анни Казюка,
всім жертводателям сердечну подяку.
Яків Волянчик.

Військові справи.

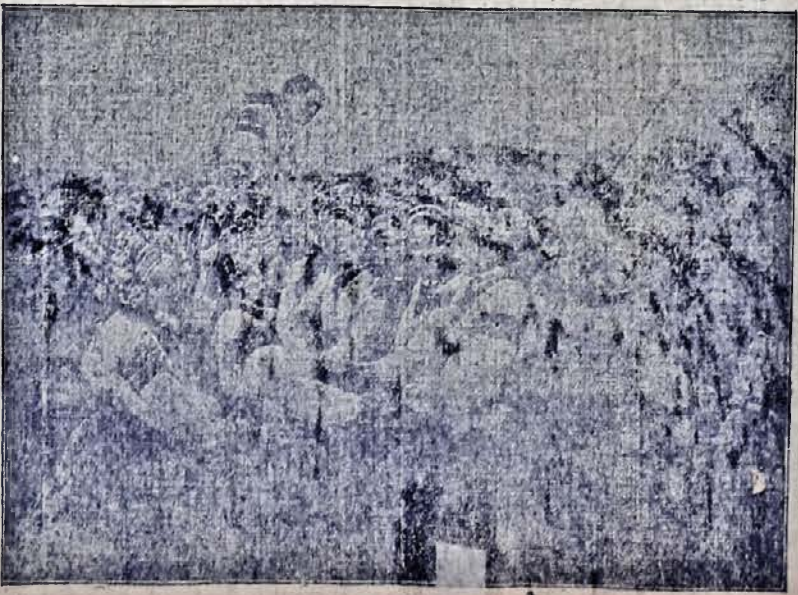
Як відомо, межі переселенцями на-
шими, себто ємігрантами, знаходять ся
в Америці багато таких, котрі виїхали
до Америки перед сповненєм своїх вій-
ськових обовязків з тепер бажали би
вернути назад до рідного краю, однак з
огаду на те, що чєсє їх кара, позіста-
ють далше в Америці. Суть рівнож та-
кі, котрі як раз в сїм році мають стави-
ти ся до брачки, однак по якїмсь до-
перва часі хотіли би вернути до Гали-
чини, та відбуті свій обовязок військо-
вий. В обох случаях суть певні улек-
шення, особливо для тих, що доперва
мають ставити ся до брачки. Іменно та-
кі, котрі мають ставити ся до брачки,
можуть дістати урлош на рік і два ро-
ки, почім, вернувши до рідного краю,
відбувають службу.

Очевидно, що такі справи рішає на-
місництво в Галичині, дїятого треба та-
ку справу віддати комусь в Галичині,
щоби не тільки все зробил, але і по-
старив ся о корпєтне пологодженє сїм-
ства. Щоби однак інтересованим прийти
в поміч і улекшити поворот до Галичи-
ни, пропну удати ся письменно до під-
писаного, при чім треба рівночасно при-
слати оден доллар за інформацію.

В письмі треба подати: Імя і на-
висько — місцевість, повіт і рік уроджен-
ня — чи родичі позістають в Галичині,
їх місцевість і почта, очевидно імя і
нависько родичів — чи ємігранти
за позволенєм староства, чи ні — пода-
ти докладну сего теперішню адресу, по-
дати докладно місцевість, де сєть най-
ближший консулят австрійський.

Адреса: Австрія, Львів, Іван Ба-
чинський ш. і к. каштан в пенсії, ул.
Руска, 29

Всі українські руські газети про-
пагандують руську справу.

*) Або два-три півні жінки.

„SVOBODA“ (LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY

Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand St., Jersey City, N. J.K. KIRCZOW, manager
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.

The largest circulation throughout the
United States, Canada and Europe.
The only advertising medium. Rates
furnished on application.Application for transfer of Second
Class privilege from New York, N. Y.
to Jersey City, N. J. filed at Jersey
City, N. J. Post Office March 30, 1911.

„СВОБОДА“

часопис для руського народу в Америці
і орган „Р. Н. Союзу“, виходить щотижня
в четвер і коштує:в Америці на 12 місяців \$2.00
до старого краю на 12 місяців ... \$2.00
в Америці на 6 місяців \$1.00

Оплатувати газету треба завжди з гори.

Гроші треба посилати в реджистрованих
листі, або через експресовий або
почтовий моні ордер. Моні ордер, то є
грошовий переказ, котрий дистантно від
почтара або агента на експресовім офісі,
підходить на нашу адресу, бо без того
ми не годні грошей дістати.

Адреса:

„SVOBODA“

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Число телефону 498.

Дописи просять ся писати лишень
на одній стороні картки. Дописа, непри-
годні до друку, нищать ся, наколи з гори
не було зазначено, що жадає ся їх звороту
і не було залучено марок на зворот.

Поклик.

Перебував в Америці, тут в Чикаго,
один чоловік, родом з Галичини. Нічим
не журив ся, бо був здоров, тай мав яку-
таку працю. Коли ж спімнував йому, на-
мовляючи, щоби зіграв членом Р. Н. Союзу,
він не хотів й слухати. Казав, що за рік
думав вертати до рідного краю, тай тому
не потребує до „якогось там Союзу“ на-
лежати. — По якійсь часі однак дав на-
мовити ся тай став членом Р. Н. Союзу на
пів помертвого (500 дол.).Як гадаєте, дорогий брате тай се-
стро, чи той чоловік вернув до свого
рідного краю за рік, так, як він за-
вжди говорив? Ой, ні! Він прочував,
що за рік буде вертати, тільки одно-
го не знав: де? Будучи членом Р. Н.
Союзу всего тільки один рік, „вернув“
але не до рідного краю, лиш до ві-
сности. Занятий при роботі, вправ з 10
поверх, забиваючи на місці. Лишив
свою жону вдовою, тай двоє ді-
точок бідними сиротами, без доларів,
без нічого. Відна вдова з своїми ма-
ленькими сиротами булбл мусіла тер-
піти крайню нужду, есиб небіщик
не був належав до Р. Н. Союзу. Бо
сей Р. Н. Союз, виплачуючи 500 дол.
помертної допомоги вдові, запобіг
всему лихови. Страда вдови і сиріт
хоть в часті злагідніла. А чому? Бо
страшною смертю погивший, був членом
Р. Н. Союзу.Подаючи той сумий факт до відо-
ма наших земляків, звертаю на нього
увагу передовсім всіх тих байдужних,
що не належать до ніякої організації,
а живуть собі безжурно на тім бо-
жій світі, тай ще глузують собі не-
раз з братства тай „Союзу“. Коли кому-
сь з таких згадаєш про вступлене до
організації, то один каже, що він са-
мотний, тай по смерті не потрібно
йому жадної допомоги; другий гово-
рить, що має багато зложеної готівки,
тому то по його смерті жінка тай ді-
ти будуть якось з того жити; третій
каже, що не думає лишати своїм ді-
тям жадного мастку, бо він від свого
батька також нічого не дістав; а ни-
шій знов каже: най мої діти так пра-
цюють, як я, то будуть я з жити;
деякий ще говорить, що не має всту-
пати до Союзу тому, бо за рік будевертати до рідного краю. А чи в по-
висше наведеним випадку вернув не-
біщик до рідного краю? От, кілька
то наших люде мають ріжнородних ви-
крутів, щоб лиш покрити свою ліню
тай байдужність! Чоловіче! гадаєш,
що опукнеш других, а тимчасом опу-
кнеш сам себе, опукнеш свою жінку
тай свої діточки.Не дай Боже якоїсь довшої не-
дуги, якого нещасливого випадку, або
смерті, що тоді зробим? Як маєм
які такі гроші, то їх заберуть лікарі,
а як ще лишать ся які центи, то їх
з родиною спотребуєм на жите. А
зрештою, чи та, чоловіче, зробив
з Господом Богом який контракт? Чи
ти знаєш, яка тебе доля ожидає за
день, за два? Не дай Боже твоєї смер-
ти, то чи твоя жона тай діточки не
будуть плакати, тай нарікати на те-
бе за твою недбайливість про них?
Уважай; не такі є на світі багаті лю-
де, як ти, а прецінь вони обезпечу-
ють себе на випадок смерті і недуги.
Гей, байдужні Русини і Русинки. Не
грайте ся з огнем! Не будьте самі собі,
тай Вашим родинам ворогами, бо тя-
жко може піметитись Ваша байдужність
на Вас самих тай на Ваших родинах.
Вступайте як найчисленніше в чле-
ни Р. Н. Союзу і то зараз. Не від-
тягайте з дня на день, бо не знаєте
що жде Вас завтра. Наш Р. Н. Союз
виплатить Вашим родинам 1000 дол.
на ціле, а 500 дол. на пів помертво-
го і інші запомоги за скалічення після
статута.Наприкінці також слівце і до Вас,
Вп. п. місцеві організатори. Ану ж
з надходячою весною возміть ся до
праці! Ідїть поміж наших братів-чор-
норобів та втягайте їх до нашої так
красної, широкоруської організації. Ви-
толкуйте їм, представте цілі ор-
ганізації, обясніть нашому Русинови,
чим є Руський Народний Союз, а пер-
но, що та весна, той наступаючий
май, принесе нам сотки, тисячі чле-
нів; а наш Р. Н. Союз як цвіте, так
розцвітеть ся гарнішє.При нагоді желяю всім Вп. п. міс-
цевим організаторам, як і їх родинам
веселих і щасливих свята: „Христос
Воскресе!“

З глубоким поважанєм

Ілія Моранець,

головний організатор Р. Н. С.

Книжки надіслані до редакції.

Запорожець, календар для на-
рода на рік звичайний 1911. Уложили
Д-р. К. Трильовський і Іван Чупрей.
Колюм, 1910 року. Друковано в дру-
карні А. В. Кисілевського і С-ки в
Колюмі накладом Д-ра Кирила Три-
льовського. Сторін 208 (окрім карток
з оповіданнями). Зміст Календаря:
Календар ловецький. — Часть ка-
лендарська і записник. — Почтові при-
писи. — Ф. Мисько: Герої. — Ос. Ту-
рянський: Курка. — В. Палатинський:
Січові грішники. — Я. Шоголів: Запо-
рожець над конем. — І. Панталаха:
Хлопський гаразд. — О. Маковей: Мо-
лодь. — Програма у. р. радик. партії.
— О. Олес: Куйте мечі. — І. Фран-
ко: Казка про Добробит. — Д-р. К. Три-
льовський: Про партію і партійну со-
лідарність. — О. Олес: Ми не кне-
мо зброї. — З церковної історії. —
Що то таке клерикалізм. — Памятай
прикавані пости постити (з образком).
— О. Турянський: Ей, коб мене бу-
ли вчили. — Новобранці, Чуйно! —
Про відпусту. — Ал. Ульський: Бла-
городний злочинець. — Кроваві роз-
рухи на львівськїм університеті. —
П. Капельгородський: Похоронний
свѣп. — Франціско Феррер. — Кров.
— Л. Селянський: Наш меч і клич.
Заспіваймо пісні. — Д. Макогон:
Січові пісні: Яке то сонце, Гей у Січ,
Гей хлопці-молодці, Стань, стань,
стань, Ой ходила дівчинонька. —
І. Франко: Якій то вітер. — Розкази
до вправ Січій і січові сигнали. —
Вправи вільні (з образками). — Д-р.
Л. Пар (з портретом). — Соколи а
Січі. — В. Лебедова: В гору прапор.
Січове поздоровленє. — Січовий устрій.
— Москаль і 12 неживих попів. —
Добрий примір для нас. — Зарада
проти літцігів селянських госпо-
дарств. — Промова посла Д-ра К. Три-
льовського. — Мельдунок перед ба-
тьком з обр. — Які читальні за-
сновати.В тексті гаходить кількана-
цять ріжнородних...

В читальні.

— Слухайте, люди, — мовив свѣ-
щенник — я оповім вам одну цікаву
легенду...— А що то таке легенда? — за-
питав хтось з гурту.— Легенда, то така казка, що має
якийсь релігійний підклад. Говорить
ся у нас часто всілякі видумані опові-
данія прим. про Ісуса Христа і Його
апостолів, про Матір Божу, про по-
дорожі і прагоди деяких свѣтих або
й самого Бога, і т. п. річ. Усі такі
казки, се власне легенди. Я розка-
жу вам сьогодні легенду за Антопа
Танського. Послухайте!Давно се діяло ся, еше як гетьма-
ни управляли Україною; жив тоді
славний лицар, вельможний пан, пол-
ковник Антін Танський. Багато було
у него людей і достатку; багато зе-
мель, сіл і хуторів подарував йому
був цар Петро; багато накупив також
сам Танський, взявши за женою, Па-
лівною, посагу дві скрині польського
золота і срібла, а еше більше віднав
він силою від убогих козаків і поспо-
литих.Знали і поважали Танського на
Русі і в Польщі; про його щедрість
і прихильність до віри православної
ходила чутка і по далеких землях ту-
рецьких, де ворог Христа мордував
християнина.Часто відти, з обителій сербських
і болгарських, а найбільше з Ато-
нської Гори, приїздили до нас на Русь
черці, і ніколи не вертали до дому
без багатих дарів. Щедро наділяв по-
божний Русин своїх безталанних бра-
тів. Не жалувал і Танський грошей
і подарунків на Атонську Гору; імя
його поминалось там межі „строїте-
ля і благодотворителями храма на
Свѣтій Горі“.Раз якось велике лихо постигло
Атонську обитель. Ватага проклятих
бісурманів поруйнувала церкви, по-
обдирали ризи з ікон і забрала цер-
ковні скарби. Черці поховались по
горах та байраках, а як відійшли во-
роги, зібрались вони на руїнах пла-
кати і заводити.„Не журіть ся, діти!“ почав си-
вий як голуб ігумен: „розпука — ве-
ликий гріх! Се нам за наші гріхи по-
слав Господь, не плачте, бо еше жи-
вуть на Русі Божі душі: вони поми-
люють нас і може — если Божя ми-
лість — знов в славу Його відпра-
вляти будем службу на нашій Свѣтій
Горі“. Поблагословив він трох черців
і післяв їх на Україну.Стискалось серце земляків наших,
слухаючи оповідання черців. Остатній
шелюг давала їм бідна вдова; повною
жменею сипав вельможний пан золо-
то в чернечі калити; церкви і мона-
стирі давали свої сосуди; Антін Тан-
ський подарував чвертку червінців.
У него переховували монахи зібрані
скарби і знов розходили ся, щоб зі-
брати еше більше. Дивував ся нема-
ло Танський, дивлячи ся на тое зо-
лото. „Всі мої достатки“, думав він,
„не винесуть стілько“. Зависть і скнир-
ство дерли його за серце... Аж от
привезли черці і остатні гроші, щоб
зібрати все до купи і вранці рушити
за границю. Підійшов Танський під
благословеніє і привітав їх, як доро-
гих гостей.Настала ніч. Позасипляли черці,
а Танський не спить: ходить і хо-
дить по свѣтилиці і думає тяжку ду-
му. Перед свѣтом кличе він до себе
слуг своїх, братів Петра і Семена Не-
довірків і Матвія Скарбовського.„Здорові були, вірні мої слуги!“
озвав ся до них пан Танський, та до-
дав який не своїм голосом: „Вранці
поїдете в слід за черцями; велика
бура на Дніпрі, певно потоплять ся;
дивіть ся, щоби були цілі їх гроші.
Будемо за їх душі молити ся, а гро-
ші віддасть мені!“Знає Танський, кому казати такі
річі. Обидва брати — перехрещені
Татари, а Скарбовський — недоляшок:
служив він колись у гетьмана Потоць-
кого, як той ходив під Хавестів; вкрав
у него гроші, втік до гетьмана Палія
і переказав йому, де стоять польські
війська. Несподівано напав на них
Палій і вирубав їх в пень, а Скар-
бовського зіставив при собі.— Добре, пане! — відказали слу-
ги.„Як буде все гаразд“, каже Тан-
ський: „зроблю вас сотниками і кож-
дому подарую по одному хутору“.

— Добре, пане!

Поїхали вранці черці, поїхали з ни-
ми і кати їх; дигнали їх коло Дніпра,
появляли їм руки і кинули з високого
берега в воду; відтак забрали гроші
і привезли до Танського. Справдив
Танський своє слово: зробив їх сотни-
ками, подарував маєстности, але за-
ним на тих маєстностях ослі, стямім
голови в поході, нібито за зраду.Думав Танський, що й не дізнають
ся люди, де добув він таку силу
грошей; однак Бог не допустив. По-
тонули два черці, а третій був чоло-
вік великої сили; порвав шкури і
переплив Дніпер. Довго без грошей
і хліба блукав він по чужих землях,
пока дійшов до Атонської Гори і роз-
казав, як що було.Сам ігумен поїхав на Україну.
Приїздить до Танського, та й почав
на самоті корити його: „Душогубче!
занапастив ти душі християнські,
пролив кров неповинну, окрав церкву
Божу. Покая ся еше, поки час! Віддай
ті гроші, що забрав, тай іди служити
Богу — може Бог еше помилує тебе!“„Які гроші?“ питає Танський:
„відчепи ся, божевільний старче!“Тяжко заплакав старий ігумен, —
бачить він, що диявол опанував ду-
шею Танського: „Віддай хоч поло-
вину, коли не хочеш покаяти ся.
Віддай хоч сосуди церковні!“„Не дам тобі нічого, бо нема у
мене ні грошей, ні сосудів валлих“,
відказав Танський.Перехрестив ся старий ігумен і
відійшов. Став на високій могилі і
принародно наложив на Танського
таку клятву: — „За тое, що Антін
Танський занапастив неповинні душі,
затаїв церковні гроші, земля його не
примє; добро його, придбане непра-
вдою, есезне яко віск від лица огня,
і рід його пінамо зведе ся!“Сумно стало людям, як почули ті
слова. Один тільки Танський не дає
їм віри; він п'є, бенкетує і дере людий
еше гірше. Так і умер, не показав-
ши ся.Поховали його сини. Еше не успі-
ли і добром поділитися ся, як щось
страшного почало діяти ся. Тільки
що зайде сонце і трохи притемніє, як
з домовини вилазить старий полко-
вник: борода по пояс, очі палають
пекельним огнем, з рота полемін
виходить, права рука на серці, в лівій
пернач (рід булави) держить, і ходить
так, аж доки півні не засьпівають, —
а тогди застогне тяжко, що аж волос
в гору пне ся, і знов лягає в домо-
вину.Думали-гадали, що їм робити, —
видять, що правду казав пророк-
ігумен. Позвали Печерського архи-
мандрита, розкопали могилу — аж
лежить старий Танський, неначе жи-
вий, тільки борода відросла і нігті
повиростали. Взяли сини молити ся,
архимандрит прочитав також молитву
і положив закляте, щоби не виходив
більше з домовини.І тепер старі люди показують ту
могилу, де прокляв Танського ігумен;
та часом, о півночі, щось страшно-
страшно застогне під землею, мов тер-
плять невисказані муки...

РІДНИЙ КРАЙ.

Чи носиш в серденьку, соколе, мій брате,
сю пісню, що летє ся гень далеко, гень:
в поході Воскреснім, при рідній церковці,
до схід сонця рано, в сей Воскресний День?Чи чуєш сю пісню, гармонійну, милу,
як вітрає далеко її звук несе,
і граєть всі лавони, з людом в перегони,
щоб дати свѣдотство: Христос Воскресе?Чи згадаєш, брате, про рідну хатину,
де брати і сестри спільно, в дружній
ділять ся так мирно воскресним сніданком
і нищечком плачуть: бо брат в чужині?Не забувай, брате, на рідний край милий,
й згадай про родину, наколи приїде
воскресний день Пасхи на чужій землиці...
Слывай піснь воскресну, а спасе тебе!

Мандиш.

Жертви на приватну українську
гімназію в Рогатині.

В числі 13-ім оголошено \$62.60

Підписаний низше комітет ві-
брав:о. Николай Підгорецький в
церкві свѣ. Юрія, в Ньюйорку \$60.03

Іван Лялька в Рогатині зібрав:

На весілю у С. Вісньовецького 1.35

На крест у Дмитра Смеркла
в Рогатині зложили:о. Ник. Підгорецький 2.00;
по 1.00 зложили: МихайлоНовак, Стефан Лялька, Мих.
Костишин, В. Циповський;

по 50 цнт. зложили: Василь

Якимів, Волод. Романків, С.
Чопек, Вас. Костишин-Ю-стина Нахай, Мих. Ципов-
ський, Катар. Смеркло, Ма-рія Данилишин, Ів. Мець;
по 25 цнт. зложили: ПетроВолух, Лев Скарбовський,
Олекса Сивий, Стах Вісньо-

вевський. Разом - - - 11.50

Бр. свѣ. Юрія в Јамаїса, на
руки Якова Притики - - - 25.00

Описля зложили:

по \$2.00: Кат. Бартошек і
Михайл Лібер; Юлія Олей-ківна 1.50; Параня Завій-
ська 50 цнт. Разом - - - 6.00

Разом - - - \$106.48

З того вислано - - - 103.88

Сю суму підписаний комітет ви-
слав дня 11-го с. м. на руку Всч. о.Павла Кудрика, пароха в Рогатині,
почтою 503 кор. 19 гел. (числа по-
чтових посвѣдов 176872 і 176873).За ці щирі жертви складає жертвова-
телям подяку місцевий Комітет ню-

йорський:

о. Ник. Підгорецький,

Іван Лялька,

Яков Притика.

Остатє до вислано - - - \$62.60

ЖЕРТВИ НА ФОНД „РІДНОЇ
ШКОЛИ“ в ГАЛИЧИНІ.

Оголошено в ч. 12-ім 118.30

д. К. Наконечний, з Олап-
ча, Cal. 2.00

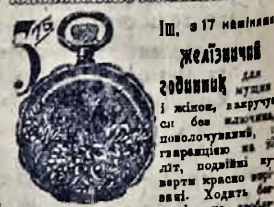
Разом 120.30

ЖЕРТВИ НА ЧИТАЛЬНИЙ ДІМ
В СЕЛІ ПЕНЯКАХ.

Оголошено в ч. 15-ім 22.15

В Вотербури, Конн. зложи-
ли отей добр.: по 1 дол.:
Д. Демянович і С. Фри-цький; 50 цент.: І. Кон-
станкевич; 30 цент.: Т.Барна; по 25 цент.: Г.
Фавст, В. Демянович, Т.Дзямба, І. Барна, Т. Тур-
чик, Ю. Барна, О. Маслій,
М. Павелчак, В. Кантор,А. Томащук, В. Розділь-
ський, Д. Сончак, А. По-
пик, А. Чудак, О. Ксе-нич і Г. Бланар; 10 цент.:
Д. Маслій. — Разомд. К. Наконечний з Олап-
ча, Cal. 1.00

Всього разом 30.05

Хто не уміє говорити
по англійськиа хотів би мати доброго помічника
до науки, нехай купить собіРусько-
Англійський ТЛУМАЧСторін 256. Тверда обкла. Ціна 60 центів.
Гроші висилає право заможним, через
моні-ордер або почтовими ярлами.Заволоати у:
Andrew Sawka, P. O. Box 44,
Jersey City, N. J.

EXCELSIOR WATCH CO.

1101 Atholton St. Чикаго

Вісті з терену війни.

І опит, а більшим ще, як кози, зацікавлено уявляють свій зворотний бік на мексикансько-американську границю, на малесепіне мейнерське містечко в Арізоні; опит вирінуло загальне питання, чи події нинішнього або ватрішнього дня не доведуть до вибуху війни між Мексикою та Злученими Державами. Надія, що мир поїзів обома сими сусідами дасться удержати, має в кожній новій телеграмі, допосеред, що америк. жінки і діти падають на власній території від мексиканських куль. Іменом на самій границі від кількох днів шаліє кровава боротьба між повстанцями і мекс. державними військами довіда містечка Агва Пріста, яке здобули повстанці в минулу суботу. Війська Діаза старіють ся сю важну стратегічну позицію за всьому цілу відобрати. Однак повстанці з героїзмом ставлять чоло військам і машинним гарматам. В одинадцять годинний битві в понеділок стратили повстанці 20 людей та від 30 до 40 ранених, коли війська Діаза зістали відбиті зі стратою 200 людей. Перегнати підчас битви через границу кулі ранили 7 американців в маленькому містечку Douglas. Навіть в парі годин по битві все ще свистали мексиканські кулі пушпаними містечком. Се викликало величезне обурення серед населення і майор міста телеграфічно вивізав президента Тафта о поміч.

Битва між повстанцями і військами Діаза почала ся о год. пів до сего раню. Правильні війська вийшли з табору, положеного о п'ять миль на південь від Агва Пріста і довгою лінією підступали під місто. Іх заміром було дійти аж до самої американської границі і вдарити в бок на повстанців. Заки однак вступили черевати сей шип, напала на них кіннота повстанців. І однак приватною мордечам огнем і присилувано до відвороту. Правильні війська, остачи під командою шуріна Діаза, посували ся даліше. Повстанці, поховані за насипами, поритими на борві довкола міста, припустили їх на відкритій стрілі і приватили правдивий дощ на карабінних куль. По перших сальвах мекс. війська заколихали ся. В скорі однак виповнили проріджені ради резервами і скоро рушили в перед. П'ятнадцять мінут вижджали військи повстанців, відповідаючи на нього густо з карабінів і машинних гармат; однак наопаць мусили пофнутися зі значними стратами. Поранені і вбиті американці, на території За. Держав, кулями мексиканців, не стоїть одинцем в історії теперішнього повстання. Таке трафало ся в виду битв на самій границі досить часто, і тому то сподіють ся, що Вашингтон енергично запротестує проти того, тим більше, що на скріплене свого протесту має на границі яких двадцять миль тисяч війська.

Два старці.

Іде старець утомлений,
Голову схиляє;
Кругом него чисте поле,
Лиш вітер гуляє...
„Була колись сила віку молодого —
„Деж діла ся доля тих літ?
„А нині цурають ся люде старого —
„Як-же невдачний той світ!
Не плач, не плач, бідний старче,
Що чаште заснуло:
Була сила і молодість,
Но праці не було!

От так наша Русь жєбруща
Плаче, просить бідна,
А прохажі вєсьмівають:
„Хліба ти негідна!
„Були роки молодії —
„Чом не працювала?
„В твоїх руках була доля —
„Долго ти заспала!..“

Семен в Поділля.

ЖЕРТВИ НА СТРАЙКЕРІВ В ВЕСТ-МОРЕЛЯНД КАНТІ, ПА.

В числі 15-ім оголошено \$66.27
З того внаслідок страйкуючим:
в New Alexandria, Pa. на імя С. Маркевича \$33.00; в Whit-
ney, Pa. на імя урядників від. 35, \$3.00; в Trauger, Pa. на імя урядників від. 25, \$2.00; в Derry, Pa. на імя урядників від. 227, \$2.00; Урядників від. 41, на імя урядників від. 81, \$0.50; Irwin, Pa. на імя урядників від. 80, \$10.50; Jeannette, Pa. на імя урядників від. 207, \$3.50.
Разом - - - \$63.50
Остає - - - \$2.77

Kalitula, предс. Р. Н. С.

КАЛЕНДАР.

ЦВІТЕНЬ

в.ст.	Дні	Руські свята
21	Четвер	В. Ч. (Страст.)
22	П'ятн.	Вел. П'ятниця
23	Субота	Вел. Суб.
24	Неділя	Воскр. Христ.
25	Понед.	Світлий Понед.
26	Вівтор.	Світлий Вівтор.
27	Середа	Артемона

НОБІНКИ.

Вп. п. секретарі місцевих відділів Р. Н. Союзу найдуть в нинішнім числі, на сторінці 6-ій, в рубриці „Рух в відділах Р. Н. Союзу“ оповістку, у якій просить ся, щоб інтересовані прислали оголошення, призначені до до сеї рубрики, на час. Такі оголошення мусять бути в редакції найдалше до понеділка того тижня, якого мають бути печатані в часописі. Се є доконечне тому, позаяк форми часописи йдуть до друку у вівторок в полудне, і тому то всі оголошення, наспіші до редакції хочайби навіть у вівторок раню, не можуть бути узяті, позаяк в противнім разі мусіла-б часопись спізнити ся. Отсе є і причина, чому в числі 15-ім не поміщено оголошення від. 117. братства сьв. о. Николая з Бофало і братства сьв. Ів. Крестителя з Порт Воклей. Оголошення ці вийшли уже тоді, коли форми часописи були зложені і віддані на машину. Тому то п. п. секретарі звольте на будуче ласкаво присилати в час оголошення своїх братств, найліпше який тиждень перед виходом дотичного числа часопису, а тим ошадять і нам і своїм відділам всяких непорозумінь та неприємностей.

В місцевості Вест Ньютон, Па. на днях відбули ся загальні збори місцевого товариства „Просвіти“. До відділу зістали вибрані: М. Максимюк, голова, Л. Сидоряк, вступ. голов., Дмитро Ворак, секр., П. Валовський кас., С. Додіка, бібліотекар та Т. Соколовський і Д. Сорока заст. виділових. Ухвалено, що кождий член платить 1 дол. річної вкладки. З часописом порішено передплачувати „Нісемо з Просвіти“, „Громадський Голос“, „Місіонар“ і „Дум-пастир“; рівнож порішено приступити в члени товариства „Просвіти“ у Львові.

Голосованє над прийнятєм цлової умови з Канадою наступить в тутешній Палаті Понів в сию п'ятницю. Конгрес, як липень залагодить ся зі справою договору з Канадою, буде займатися поділом краю на нові дистрикти виборчі, відповідно до вислідів посліднього обчислення населення, та справою конституцій нових стейтів: Арізона і Нью Мексик.

На пам'ятник Тараса Шевченка в Києві, зібрала досі 80 тисяч карбованців (200 тисяч корон).

Думські посли про Шевченка. Посли південних (українських) губерній: полтавської, київської та чернігівської запропонували були, щоби й російська дума взяла участь у святкуванню 50. роковин смерті Т. Шевченка. Проти сего виступила „праві“ (чорносотенці), бо як твердив Пуришкевич, Шевченко революціонер 60 рр. Його пісні, се заклик до повстання. Він почував себе паном над панами, а йому як і всякому іншому можна вспасти скільки „горячих“ відвізів до стайні. А Марков II. додав, що „Українці вороги Росії, бо вони перші закричали про автономію та за наукою в рідній мові. Одним словом вони тільки й мріють про се, щоби відділитися від Росії, а злучити ся в Польщу, та за жидівські гроші викликати революцію. А Шевченко віршмаз, яких естні викидає тепер на книгарський ринок „руський народ“. Він не Пушкін і не Лермонтов“. В обороні Шевченка виступив полтавський посол, Цилипенко. Він зазначив, що Шевченко справдішній поет з Божої ласки, а коли би житє поставило його в більш нормальні умови, то хто знає, чим би він міг був стати. Називати його віршмазом, се все одно, що звати соловія горобцем. Він не ритми плів, а складав пісні з народних слів. В я лірик народник, український Надзон. Осьпірєд Укра-нин, він не знав жити без неї. Він не

вірш; тим панами, котрі, як каже Пуришкевич, могли йому і його батькові взяти сто „горячих“. А „істинно-руський“ деп. Тимошкін замітив, що тепер підчас Шевченкового ювілею „істинно-руським“ слід підняти питання про заборону його творів по бібліотеках, як революційних. Осьтак поставили ся „народні заступники“ державної Росії до вшанування пам'яті найбільшого славянського народного поета.

Реформа календаря в Сербії. Від кількох тижнів замічає ся в кругах східної церкви акція за реформою юліанського календаря. На останнім василіанським соборі пропозицію сербський патріарх, Йоанн, внісє, щоби скликати комісію фахових людей для розсліду обох календарів. Хоч проти сего внісєня повстала сильна опозиція, се внісєня таки перейшло. Комісія розслідує оба календарі, також погляди сьвітських учених на реформу календаря й здасть відтак звіт соборові. Та заки питання буде остаточно порішене, думає собор засягнути гадки всіх голов независимих греко-орієнтальних церков і хоче в сій справі звернути ся до карловцького патріарха, до сербського митрополита, до чорногорського митрополита та до митрополита Босни й Герцєговини.

Положенє учительства в російській Україні ілюструє отсей факт: Учитель м'ячеської церк. школи грамоти в радомисльському повіті, Андрій Карєка, написав кїєвському губернатору досить велику скаргу про своє тяжке житє, з якої варта подати до відомо громадянства хоч один невеличкий уступ. А саме, сей учитель бере за свою працю в школі волього на-всього 50 рублів на рік, але й сеї мізерії йому не доводиться одержувати в свій час. За біжучий рік всі гроші 50 карб. давно вже збиряк одержав від громади і передав в мартіновську волость, однак волость чогось їх не хоче виплачувати учителю. Змучений голодом, без копійки при душі, Карєка 13 раз пішки ходив у волость за пенсією, але дармо, чотири рази ходив також пішки до м. Хабє на пошту, щоби подати начальству скаргу з приводу сього, що йому не видають пенсії, був чотири рази в Миксимовичах у управителя школою, але й се не помогло; треба пам'ятати, що від школи до Мартинів 24 верстов, до Максимовичів 8 і до Хабєго 24 верстов. Карєка вирахував, що він пішки пройшов 440 верстов, стративши на се 21 день, здоплатив чобіт на 5 карб. і заплатив за папір і за марки на пошті 1 руб. Коли, як говорить Карєка, порахувати, як платять за проїзд на конях по 3 коп. від неретви і коня, то за 440 верств він чагайнував 13 рубл. 20 коп., та за 21 день дороги 10 рублів 50 коп., виходить, що се ходженє за пенсією коштує його 29 рублів 70 коп.

Початкова освіта в Італії. Італійський парламент тепер обмірковує законопроект про організацію народної освіти. Законопроект хоче досягти того, щоби вселюдна освіта існувала в Італії в дійсности, а не тільки на папері, як се було досі. Про сучасну народну освіту в Італії теперішній прем'єр Люпаті ще торік висловив ся, що „з виїмком кількох великих міст безграмотність являє ся головною пануючою силою в нашій країні... Навіть у такій висококультурній частині, як венеційський край, число неграмотних подкуди доходить до 60—70 проц.“ У новім законопроекті є одна точка, що перетворює місцеві початкові школи з громадських в державні. Поясненє до проекту каже, що досі громада дуже недбало ставилась до справи народної освіти й що „ні одна громада не зробила для освіти більше того, до чого її примушував закон“. Тепер, перадаючи ці школи з рук громад до рук держави, уряд сподіває ся сим способом уратувати народну школу від впливу духовенства й клерикальних елементів, які досі мали дуже велику силу в школах і гальмували розвиток народної освіти. Разом з тим є думка збільшити плату народним учителям. Само собою розуміє ся, що всі депутати, які нинішном підтримують зносини з клерикалами, дуже незадоволені законопроектом.

Однак після довгих суперечок парламент висловив міністерству Люпаті повне довіря й більшістю 355 голосів проти 22 постановив перейти до постановного обмірковування.

Жінка небіжчика графа Андрія Потоцького дістала аж 12 пинкарських концесій. Чи намісник Божинський хотів там концесіями показати вдячність за те, що покійний намісник зробив йому місце, чи хотів вдові покійного вийти горіркою сльозами по голові? Мабуть одно і друге.

Індіанці в Бразилії. Наші переселенці в Бразилії мають небезпечних сусідів, диких індіанців, які не раз нападають на їх оселі. Індіанці належать до двох племен: Бутукудів і Корпадос. Перші з них є латинішної вдачі, другі більше дикуни. Оба племена живуть по лісах, ведуть зі собою кроваві війни, а окремо нападають на оселі білих людей. Правительством заняло ся тепер тими дикими племенами, вишукує їх по лісах і старає ся наклонити їх до сталого осідку. Досі вдало ся наклонити ледви 27 родин до утворення сталих осель.

Стріляв револьвером до св'ященників якийсь 70 літній старець раню, дня 21-го марта с. р. в церкві сьв. Петра в Римі. Не влучив однак нікого з св'ященників, ранив лише одного поліційного агента. Сей агент арештував його. Арештований зв'єз ся Десанті. Зізнає, що походить з Істрії й від довшого часу живе в Римі. Не хотів, каже, влучити одного св'ященника, але св'ященників загально, бо чую до них з молодих літ ненависть за ударення плем'ю з дівчиною, котру любив. З сеї причини бивав він кількох св'яків, що сею подружжю стояли на перешкоді, за що засудили його була на 20 літ тюрми. По виході з тюрми подорожував по різних краях, був в Америці. В серпні 1910. р. прибув до Риму й шукав тут заняття як майя. Від місяця не має праці. Здає ся, що Десанті нервово недужий. Дневники твердять, що він хотів забити папу і в тій цілі старав ся дістати в Ватикані місце огородинка. Коли йому се не поведо ся, рішив ся забити св'ященника.

Варварський самосуд на жінці за подружню невірність. В Калірамі, в Румунії, тамошний багатий дідач, Йонакі Георгіаде, приловив свою 23 літню, гарну жінку, на горячій учинку, що вона зраджувала його з сусідом дідачом. В розиреню копив ся він осьякого варварського способу пімсти на жінці за зраду: він запряг свою жінку до брачки побіч коня і сівши в брачку, ганяв нею по цілїм селі, бючи пратім нещасну жінку немилосердно батогами. За брачку бігла з криком товпа мешканців села. Тяжко покалічена та покровавлена впала вкінці нещасна жінка без тям. Тут випала ся поліція і перевезла умираючу жінку до шпиталю. Проти Георгіаде почато слідство.

Незвичайна довговічність. В околиці Ковна (на Литовщині) померла сими днями Варвара Вітоніс, що прожила 145 літ. До самої смерті держала ся добре і заховала зір і слух.

Жінки при праці. В Болгарії прийнято закон, який підписали всі посли, що від тепер до адвокатського і судового зв'язу будуть допущені жінки. Цілою вйде се в звичай і в інших краях, тих головню, де жінки за сям побивають ся.

Жиди йдуть до Япану. Багато жидівських родин, переслідуваних в Росії, вибирає ся до Япану. Жидівські переселенці думають в Япані займатися торгівлею.

Кілько є Поляків? Після найновітших обчислень живе на цілїм світі 23 мільйонів 333 тисяч 713 Поляків. З сего на Австрію випадає 4 мільйони 864 тисяч 518, на Росію 11 мільйонів 423 тисяч 880 а решта на другі краї.

Ньюйорський мільярдер, Астор визначив надгороду 10.000 долларів за виплеканє нового роду: мішанця поміж поєм і медведом. Один подібний оказ вже находить ся в його посідадню. Звір сей є величезний, обдарований незвичайною інтелігенцією. Оглядали його лікарі і зоологи, та утвердили, що находять ся у сего звіряти всі прикмети поє та медведя. Від часу,

як професор Опіель проголосив свою теорію про штучне побільшуванє і творенє родів звірят на підставі своїх дослідів з жабами, доведеними до 2-ох стіп висичини, Астор надзвичайно запалив ся до подібних експериментів. Наколи буде мати нагоду дати сию першу надгороду, то тоді задумує визначити другу за виплеканє вола великанських розмірів.

В місцевості Церето-Саніфа, в Італії стало ся чудо. На тамошнім цвинтарі найдено трупа єпископа Содо в нечлїнній стаї, без найменших признак розкладу, мимо того, що його поховано 17 літ тому. На місці удали ся найславніші лікарі і професори щоби справу розслідути. Коло гробу снують ся товпи сфанатизованого народу і їх запал є так великий, що уряд мусів поставити на сторожі цілий відділ поліції, щоби не допустити до дупання трісок з домовини та віддирання кусняків з одіаи помершого.

В місті Вембай, в британських Індіях, згоріло на вуголь 200 осіб підчас пожежу величезної галі, в якій зібрали ся на забаву. В галі був всего лиш один вихід, тому то, наступивша паника скінчила ся такою катастрофою.

Кілько є на світі мулячи а кілько жєнщин? Одна німецька часопись подає цікаві обчисленя мужчин і жєнщин в усіх частях сьвіта. В Португалії на 1000 мужчин є 1099 жєнщин, в Єспанії 1062, в Австрії 1069, в Шкоції 1058, в Данії 1053, в Швеції 1040, в Австралії 1044, в Швайцарії 1015, в Німеччині 1032, в Ірландії 1028, в Франції 1024. Правдивим „жіночим королівством“ є невелика надморєва місцевість Вирнепут, де на 1000 мужчин припадає 1709 жєнщин. Коли прирєст людей піде далше в тім самім напрямі, як досі, то в Англії буде два рази більше жєнщин чим мужчин.

Кілько людей в Австрії? Тимчасові висліди спису населення з 31-го грудня 1910 р. є такі: Всіх людей в Австрії було при кінці 1910 року 28 мільйонів 567 тисяч 898, се є: о 2 мільйони 417 тисяч 190 більше, як перед 10 роками. Всіх домів в Австрії є 3 мільйони 870 тисяч 958. В Галичині є майже 8 мільйонів людей, в Чєхах 6 мільйонів 760 тисяч, в Босні 1 мільйон 845 тисяч.

Одна з часописей завдала собі досить труду, і обчислила, скільки денно з'їдають європейські війська. Принявши, що число усіх європейських армій в часі мира вносить 3 мільйони жовнів, обчислено, що вони з'їдають денно: 45.000 сотнарів хліба, 30.000 сотнарів м'яса, 15.000 сотнарів консервів, 6.000 сотнарів рижу, 1.800 сотнарів солонини, 1.200 сотнарів соли, 1.680 сотн. цикури, 1.140 сотн. кави і 750.000 літрів вина. До сего треба дочислити ще доволі велику скількість бульбї і яриани. Колиб так вибухнула загальна війна усіх держав Європи поміж собою, то один день прокормлення усіх військ коштував-би окло 40 мільйонів долларів.

Банда! Музика! Орхестра!

Русько українська Банда в Jersey City, N. J., представляє ся одною з найліпших руських музик в Америці. Грає підчас публічних виступів, на піснях, на балах, на прогулянках похоронах і т. д. — Грає руські і англійські марші. — Грає по як найтанящих цінах. Тож просимо всі братства і товариства з доєколичних місцевостей як, з New York-y, Brooklyn-a, Yonkers, Newark-y, Elizabeth-y, Elizabethtown-y, Passaic-y і т. д., щоби в кожнім случку запровадили орхестру удавали ся до нас, а ми для кожної місцевості підімо грати перший раз за низшу ціну, бо хочемо докзати, що се єсть музика, якої хоті Русини не бачили і не чули.

Тому просимо віте раз позаконити ся в тою славною руською Бандою в сей спосіб, що будете слати всі заоволення на адресу:

RUTHENIAN BAND

c/o. Mich. Mikityshyn

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1910—1912:

Покровитель і почесний член Р. Н. С.:
Ух Преосв. Стеф. Сотер Ортинський,
перший руський Єпископ в Америці.

Духовний управитель:
о. Мих. Балог, R. 9, Box 8, Butler, Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітула, McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Черемшак, Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
Іван Мартон, Whiting, Ind.

Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовський, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Касієр:
Алексій Шарпоне, 524 Pine and Franklin St., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія:
о. В. Балог, Whiting, Ind.
Константин Поступак, McAdoo, Pa.
Теодозій Касків, Newark, N. J.

Радні:
Іван Глова, Shamokin, Pa.
А. Стефанович, Ambridge, Pa.
Й. Ялечко, Ramey, Pa.
А. Маркевич, New Alexandria, Pa.
В. Левчик, Elizabeth, N. J.
А. Добоп, Lansford, Pa.

Організатор:
Ілько Моранець, 1441 Emma Street, Chicago, Ill.

Редактор:
Осип Стеткевич, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Управитель друкарні:
Константин Кирчів, 85 Grand Street, Jersey City, N. J.

Головна Канцелярія „Р. Нар. Союзу“
находить ся під числом 83 Grand St.,
(у власнім домі) Jersey City, N. J.

ВСТУПАЙТЕ ДО Р. НАР. СОЮЗА!

„Руський Народний Союз“ — приймає членів до 45 літ життя.

Вступне після літ.

Р. Н. Союз платить:

В разі смерті члена класи „А“ (ціле помертне) \$1,000.00.

В разі смерті члена класи „Б“ (половину помертне) \$500.00.

Помертне за жінку або мужа члена класи „А“ \$400.00.

Помертне за жінку або мужа члена класи „Б“ \$200.00.

Помертне за діти від \$15.00 до \$300.00.

В разі утрати: а) обох очей, ніг, або рук \$1,000.00, б) одної руки, ноги або ока \$200.00.

Если отец родини в шпиталю божевільних, Союз платить що року родині \$150.00.

Хто хоче вступити до Союзу, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союзу.

ДО ВСІХ ВП. СЕКРЕТАРІВ І ОРГАНІЗАТОРІВ ВІДДІЛІВ Р. Н. СОЮЗА.

Звертаємо отсим увагу пп. Секретарів, щоби не прислали декларацій без виповнення свідомства лікарського, яке находит ся на другій стороні декларації, позаяк такі не будуть прийняті. Члени понад 45 літ, мають предложити медичку або який инший доказ свого віку.

Рівнож при виповнюванні декларацій просимо на те уважати, щоби на декларації було подано, на яке помертне член хоче належати, перечеркнемом слово ціле або половину помертне (ого), кільки має він і його жена літ, імя жени або якого иншого члена родини, після того, кому член записав помертне. Секретарі мають уважати, щоби член заявив, якої єсть віри. Не вистарчає сказати, що член єсть Русин або руської віри, бо таких маємо вже кільки.

Член, котрий не вміє писати, має зробити на декларації пером знак хреста, умюючи писати має підписати ся власноручне на обох сторонах декларації.

Місячні справозданя т. є. друки па жовтих картках, як також адреси нових членів просимо виповнювати і прислати враз з деклараціями і розметом.

Від Головного Уряду Р. Нар. Союзу, А. ц.

Ч. 1716 КВІТ \$740.00
на сімсот сорок доларів, котрі п. Дмитро Сосенко отримав як помертну за допомогу по браті Юліані з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.

Димитрій Сосенко.

Свідки:
Алекс. Валєвський,
А. Гарматій.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Відділ 14.
Стефан Макара, предс.,
Григорій Коича, секр.

Ч. 1717 КВІТ \$260.00
на двісті шістьдесят доларів, котрі Місцевий Уряд отримав на похоронні кошта по Юліані Сосенко з Гол. Каси Рус. Нар. Союзу в Америці. Ст. Луїс, Мо. 13. марца 1911.

Свідки:
Алексій Валєвський,
Антін Гананий.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Відділ 14.
Стефан Макара, предс.,
Григорій Коича, секр.

Ч. 1774 КВІТ \$500.00
на п'ятьсот доларів, котрі п. Іван Флешер (опікун) отримав як сирітську частку по Петрі Жиньскім з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.

Олифант, Па. (дати нема) 1911.

Свідки:
Міхал Варга,
Назар Клапач.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Відділ 3.
А. Гавриляк, предс.,
С. Петровичко, секр.

Ч. 1780 КВІТ \$1000.00
на тисяч доларів, котрі п. Варвара Антал отримала як помертну за допомогу по мужу Йосифі з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.

Тейлор, Па. дня 7. цвітня 1911.

Свідки:
св'язи. Мирон Волкай,
(другий підпис нечиткий).

Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Відділ 3.
Михайло Дорунда, предс.,
Петро Роман, секр.

Ч. 1781 КВІТ \$1000.00
на тисяч доларів, котрі п. Марія Ротко отримала як помертну за допомогу по мужу Василю з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.

Алден Ста., Па. 9. цвітня 1911.

Свідки:
Юрко Гавриляк,
Митро Михалишин.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Відділ 75.
Прокіп Судик, предс.,
Андрей Звірженський, секр.

Ч. 1784 КВІТ \$400.00
на чотириста доларів, котрі п. Юрій Руяк отримав як помертну за допомогу по жені Марії з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.

Вест Сенека, Н. Й. 14. цвітня 1911.

Свідки:
Петро Манько,
Андрей Манько.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Відділ 137.
Николай Мааурчак, предс.,
Іван Освайкус, секр.

Ч. 1785 КВІТ \$400.00
на чотириста доларів, котрі п. Іван Мельник отримав як помертну за допомогу по жені Еві з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.

Ньюарк, Н. Дж. 20. цвітня 1911.

Свідки:
Павло Винар,
Йосиф Бельський.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Відділ 190.
Николай Даньчак, предс.,
Іван Гінда, секр.

Ч. 1789 КВІТ \$200.00
на двіста доларів, котрі п. Іван Поливка отримав як надзвичайну за допомогу за утрату ноги з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.

Дукезн, Па. (дати нема) 1911.

Свідки:
Василь Березний,
Михайло Крапешак.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Відділ 268.
Іван Патрик, предс.,
Іван Грізо, секр.

Ч. 1790 КВІТ \$200.00
на двіста доларів, котрі Петро Сисак отримав як надзвичайну за допомогу за утрату руки з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.

Газлетон, Па., дня 11. цвітня 1911.

Свідки:
Франко Рапач,
Стефан Гавриля.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Відділ 185.
Йосиф Стець, предс.,
Петро Семута, секр.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

Усіх Вп. п. місцевих секретарів відділів Р. Н. Союзу просить ся братські оголошення в справі мітингів призначені до друку в рубриці „Рух в відділах Р. Н. Союзу“ присилати в сей спосіб, щоби вони найшли ся в редакції найпізніше в понеділок рано того тижня, у яким мають бути поміщені в часописи. Усі оголошення, які прийдуть до редакції пізніше як в понеділок, не будуть поміщені скорше аж на другий тиждень.

ДЖЕРЗІ СІТИ, Н. Дж. бр. св. о. Ник., від. 4 подає до відома, що теперішня адреса секретаря відділу звучить: Harry Pidlypczak, 138 Morris str., Jersey City, N. J. — Гр. Підлипчак, секр.

МИКИСРАКС, ПА. Тов. Запор. Січ. від. 263 повідомляє, що мітинг відбуде ся в суботу, дня 22-го цвітня, в церковній галі о 3-ій год. по пол. — Ів. Федоренко, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Братство св. Йосафата, від. 217, подає до загальної відомості, що мітинги відбувають ся що третю неділю по першій, в руській галі, коло церкви. На мітинг має явити ся кожний член безумовно. Если не буде на мітингу, і не повідомить предсідателя або секретаря, буде виключений з братства і Р. Н. Союзу. — Іван Пастушкін, предс., Никола Кучмій, кас., Василь Луцишин, секр.

ПІТСБУРГ, ПА. Братство св. Івана Крестителя, відділ 96 повідомляє усіх членів, що братський мітинг переложено з дня 23-го цвітня на день 30-го цвітня по причині припадаючого свята Воскресення. — В. Коропний, предс., Іван Пастирнак, кас., Іван Лапівський, секр.

Почитування.

Де є моя сестра, Анна Подоляк, родом з Согорова(Горішнього)? — Mich. Podolak, Box 257, Boswel, Pa.

Де суть мої сестри: Александра і Юстина Зарічні? Обі замужені, родом з Шилів, повіт Збараж, Галичина. Хтоби про них знав, або вони самі, прошу написати на адресу: Сильвестер Зарічний, Northampton, Pa.

Хтоб з Русинів

хотів віддати на виховане добрим людям хлопчика або дівчинку, не молодших як 7 а не старших як 10 літ? За добру опіку, виховане і науку щира порука. М. Tutlak, Bremond, Texas.

МИХАЙЛО УГОРЧАК,

руський характеризатор
випожичас різні українські і инші костюми на представлення і характеризує по низьких цінах. Замовлення принимає що найменше на 8 днів перед представленням.

641 E. 11-th St., 2nd floor, New York.

СПРАВОЗДАНЄ НАСОВЕ РУСЬКОГО МОЛОДЕЧОГО СОЮЗА ЗА МІСЯЦЬ ЛЮТИЙ 1911.

Від.	Місцевість	\$	ц.
1	Shamokin, Pa.	13	30
2	Mt. Carmel, Pa.	75	
3	Olyphant, Pa.	4	35
4	Jersey City, N. J.	6	93
5	Mt. Carmel, Pa.	2	75
6	Brownsville, Pa.	15	
7	McAdoo, Pa.	10	80
8	Elmira, N. Y.	4	00
9	St. Clair, Pa.	5	66
10	Ansonia, Conn.	7	50
11	Waterbury, Conn.	2	00
12	Yonkers, N. Y.	1	50
14	St. Louis, Mo.	6	35
16	Lansford, Pa.	7	15
18	Seymour, Conn.	2	65
20	Jessup, Pa.	2	00
21	Mayfield, Pa.	50	
23	Homestead, Pa.	—	
24	Shamokin, Pa.	48	
25	Trauger, Pa.	75	
26	Belle Vernon, Pa.	75	
27	Glen Lyon, Pa.	10	70
28	Mahanoy Plane, Pa.	3	25
29	Rhone, Pa.	6	15
30	Breaslau, Pa.	3	35
33	Northampton, Pa.	34	90
35	Whitney, Pa.	75	
36	Scottdale, Pa.	4	55
37	Chisholm, Minn.	2	25
38	Auburn, N. Y.	3	25
39	Syracuse, N. Y.	2	50
40	Edwardsville, Pa.	4	50
42	Passaic, N. J.	5	40
43	Simpson, Pa.	3	25
45	Philadelphia, Pa.	75	
46	Plymouth, Pa.	12	25
47	Ambridge, Pa.	25	
48	McKeesport, Pa.	5	00
53	Pittsburg, Pa.	14	00
55	Carnegie, Pa.	6	25
58	Ramey, Pa.	2	15
59	Leisenring, Pa.	7	20
60	Baltimore, Md.	1	15
61	Dunlo, Pa.	2	50
63	Ford City, Pa.	2	00
65	Elizabeth, N. J.	3	00
66	New York, N. Y.	2	00
67	Butler, Pa.	75	
68	Ansonia, Conn.	1	35
70	Jersey City, N. J.	5	50
72	Alden Sta., Pa.	16	65
73	Providence, R. I.	50	
76	Newark, N. J.	—	
78	Minersville, Pa.	2	50
81	Baltimore, Md.	90	
82	New Alexandria Pa	4	25
83	Carnegie, Pa.	25	
85	Hazleton, Pa.	3	50
87	Lancaster, N. Y.	2	40
90	Centralia, Pa.	—	
91	McKees Rocks, Pa.	75	
92	Taylor, Pa.	2	75
96	Pittsburg, Pa.	5	50
97	Marion Heights Pa	50	
98	Shenandoah, Pa.	4	25
99	Wilkes Barre, Pa	2	25
102	Cleveland, O.	—	
104	Perth Amboy, N.J.	4	75
105	Nicetown, Pa	50	
106	Chicago, Ill.	1	00
107	Sayre, Pa.	—	
108	New York, N. Y.	2	00
109	Ellsworth, Pa.	1	50
113	New Florence, Pa.	50	
116	Chisholm, Minn.	25	
117	New York, N. Y.	50	
120	Spangler, Pa	7	00
121	Trenton, N. J.	19	71
123	Scranton, Pa.	50	
126	Beaverdale, Pa	1	75
127	Buffalo, N. Y.	25	
128	Lorain, O.	1	50
129	Sykesville, Pa	1	50
130	Pittsburg, Pa	1	75
132	McKeesport, Pa.	5	25
133	Newark, N. J.	1	65
135	Smoke Run, Pa.	2	25
136	Carnegie, Pa.	50	
139	Oil City, Pa.	1	00
140	Youngstown, O.	75	
142	Elizabeth, N. J.	1	75
147	Allentown, Pa	3	75
148	California, Pa	1	25
156	Sheffield, Pa.	75	
157	Donora, Pa.	4	50
165	Chicago, Ill.	—	
179	St. Louis, Mo.	50	
182	Dixonville, Pa.	1	75
188	Ginter, Pa.	1	65
197	Swoyers, Pa.	75	
201	Whippany, N. J.	70	
203	Brooklyn, N. Y.	50	
206	Woonsocket, R. I.	—	
207	Jeanette, Pa.	1	40
208	Kingston, Pa.	5	00
209	Carteret, N. J.	—	
213	Bayonne, N. J.	2	25
214	McKees Rocks, Pa.	25	
217	Rochester, N. Y.	50	
222	Mahanoy City, Pa	4	00
223	Port Buckley, Pa.	3	00
227	Derry, Pa.	3	60
228	St. Clair, Pa.	48	
229	Scranton, Pa.	—	
244	Bellefonte, Pa.	2	00
245	Trenton, N. J.	2	25
246	Crompton, R. I.	50	
247	Wilmington, Del.	50	
255	West Newton, Pa	1	50
257	Spring Valley, N.Y	50	
258	W. E. Pittsburg Pa	75	
260	Taylor, Pa.	25	
276	Ambridge, Pa.	75	

Від.	Місцевість	\$	ц.
283	Auburn, N. Y.	30	
285	Glassport, Pa.	25	
286	Lorain, O.	—	
291	Brooklyn, N. Y.	75	

Прихід за місяць лютий \$383.16

Зіставленє:

Готівка з кінцем січня
остала 10,890.10

Весь прихід єсть \$11,273.26

Розхід за місяць лютий 33.00

Готівка з кінцем лютого
то остас \$11,240.26

Д. Капітула г. предс.,
А. Шарпоне г. кас.,
С. Ядловський г. ф. секр.

СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКІ ШКОЛИ В ГАЛИЧИНІ.

Позір! Русини! Позір!

Великий Баль

устроює братство св. Йосафата, в Рочестер, Н. Й. в суботу, дня 6-го мая 1911. в Clinton Ave Hall, 372.

Початок точно о год. 7.10 вечером.

Запрошує ся усіх місцевих Русинів: прийдіть, а не пожалуйте труда.

Музика знаменита.

За добру забаву ручить: КОМІТЕТ.

Магнесове скло

котрим можна запалювати цигаро від сонця: 75 цент., шкла протягаючі: сьміху до розпуку: 50 цент. Адресуйте: M. Wasiurkow, 111 Wilson Str., Chester, Pa. (16—17)

На продаж 3 фарми.

будинки. Ціна від 1000 до 1500 дол. Близько Нью Йорку. Паміть до: D. KUDLIK

16-18 COLCHESTER, CONN.

Позір Русини з Нью

